

Uzasadnienie do tymczasowych celów działań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Łęgi nad Bystrzycą (PLH020103)

Cele działań ochronnych obszarów Natura 2000 określa się w planach ochrony lub planach zadań ochronnych obszarów Natura 2000 ustanawianych zgodnie z przepisami *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 916)*.

Dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Łęgi nad Bystrzycą (PLH020103):

- nie sporządzono projektu planu zadań ochronnych na podstawie art. 28 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*;
- nie ustanowiono planu zadań ochronnych na podstawie art. 28 ust. 5 *ustawy o ochronie przyrody*;
- nie sporządzono projektu planu ochrony na podstawie art. 29 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*;
- nie ustanowiono planu ochrony na podstawie art. 29 ust. 3 *ustawy o ochronie przyrody*.

W związku z powyższym, dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 nie zostały określone cele zadań ochronnych. Mając to na względzie, jak również biorąc pod uwagę konieczność właściwego formułowania celów działań ochronnych na obszarach Natura 2000 oraz konieczność ich uwzględniania w procedurze oceny oddziaływania na środowisko prowadzonej na podstawie *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2022 r. poz.1029 ze zm.)*, aby możliwe było przeprowadzenie poprawnej oceny oddziaływania na środowisko w przedmiotowym zakresie, dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Łęgi nad Bystrzycą (PLH020103) ustanawia się tymczasowe cele ochrony działań ochronnych.

Cele zostały ustalone w sposób uwzględniający wymagania określone w *rozporządzeniu z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., poz. 186, ze zm.)*.

Tymczasowe cele ochrony zostały ustalone w oparciu o wyniki ekspertyz sporządzonych na potrzeby projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000, dla przedmiotów ochrony wskazanych w *rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Łęgi nad Bystrzycą (PLH020103) (Dz. U. z 2022 r., poz. 6)*. Wskazane cele ochrony uwzględniają najnowsze z dostępnych ocen stanu zachowania dla poszczególnych parametrów i wskaźników dla przedmiotów ochrony obszaru. Parametry/wskaźniki stanu ochrony, odrębne dla każdego siedliska i gatunku, zostały oparte na podstawie wskaźników stanu zachowania zawartych w metodyce monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 *ustawy o ochronie przyrody* oraz raportów, o których mowa w art. 38 tej *ustawy*. W przypadku siedlisk 3260 nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*) i 6440 łąki selernicowe (*Cnidion dubii*) nie określono celów działań ochronnych, ponieważ przeprowadzone badania terenowe wykazały, że w obszarze nie występują i nie występowały istotne zasoby tych siedlisk, a ich wpisanie

na listę przedmiotów ochrony stanowiło pierwotny błąd naukowy. Ponadto w przypadku entomofauny stanowiącej przedmioty ochrony tego obszaru Natura 2000, tj. gatunków: 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, 6169 przeplatka maturna *Euphydryas maturna*, 6177 modraszek telejus *Maculinea (Phengaris) teleius*, 6179 modraszek nausitous *Maculinea (Phengaris) nausithous*, 1037 trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, 1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita (Osmoderma barnabita)* oraz 1088 kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo* nie wskazano celów działań ochronnych, ponieważ obecnie trwają badania terenowe dotyczące tej grupy zwierząt. Po ich zakończeniu (październik 2022) możliwe będzie zweryfikowanie oceny znaczenia przedmiotowego obszaru dla ochrony tych gatunków oraz szczegółowe określenie celów działań ochronnych.

Właściwy stan ochrony to pojęcie używane w ochronie przyrody w Unii Europejskiej, w tym szczególnie w ochronie obszarów Natura 2000. Jest to stan siedliska przyrodniczego, przy którym naturalny zasięg siedliska przyrodniczego i obszary zajęte przez to siedlisko w obrębie jego zasięgu nie zmieniają się lub zwiększają się, struktura i funkcje, które są konieczne do długotrwałego utrzymania się siedliska, istnieją i prawdopodobnie nadal będą istniały oraz typowe dla tego siedliska gatunki znajdują się we właściwym stanie ochrony. Natomiast w odniesieniu do gatunków, jest to stan gatunku, przy którym dane o dynamice liczebności populacji tego gatunku wskazują, że gatunek jest trwałym składnikiem właściwego dla niego siedliska, naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości oraz odpowiednio duże siedlisko dla utrzymania się populacji tego gatunku istnieje i prawdopodobnie nadal będzie istniało.

Pojęcie może być stosowane zarówno do krajowych i regionalnych zasobów siedlisk przyrodniczych i gatunków, jak i do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków w obszarze Natura 2000. W obszarze Natura 2000 osiągnięcie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków, będących w nim przedmiotami ochrony, jest celem strategicznym ochrony obszaru. W praktyce właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego w obszarze Natura 2000 to taki stan, w którym:

- powierzchnia siedliska nie zmniejsza się, ani nie jest antropogenicznie pofragmentowana;
- ekosystem jest w dobrym stanie, brak znaczących zaburzeń, zachodzą typowe dla ekosystemu procesy ekologiczne, stan typowych gatunków jest właściwy, różnorodność biologiczna związana z ekosystemem jest niezubożona;
- brak jest zagrożeń i negatywnych trendów wobec siedliska przyrodniczego, a zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie co najmniej 10-20 lat jest niemal pewne.

Natomiast właściwy stan ochrony gatunku w obszarze Natura 2000 to taki stan, w którym:

- liczebność jest stabilna w dłuższym okresie (mogą występować naturalne fluktuacje) oraz populacja wykorzystuje potencjał obszaru oraz struktura wiekowa, rozrodczość i śmiertelność prawdopodobnie nie odbiegają od normy;
- wielkość siedliska gatunku jest wystarczająco duża, a jego jakość odpowiednio dobra dla długoterminowego przetrwania gatunku;

- brak jest istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości, nie obserwuje się negatywnych zmian w populacji i siedlisku. Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat jest niemal pewne.

Jeżeli którykolwiek z tych warunków nie jest spełniony, to stan ochrony określa się jako niezadowolający (niewłaściwy) lub zły, zależnie jak poważne są odchylenia od powyższych warunków. Właściwy stan ochrony oznacza się symbolem FV, stan niezadowolający (niewłaściwy) symbolem U1, a stan zły - symbolem U2.

BRegionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu obwieszczeniem znak WPN.6320.10.2022.PT z dnia 22 lipca 2022 r. przedłożył do publicznej wiadomości projekt tymczasowych celów działań ochronnych dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Łęgi nad Bystrzycą PLH020103 wraz z informacją o możliwości zapoznania się z tym projektem oraz możliwości zgłaszania uwag i propozycji względem tych celów do dnia 16 sierpnia 2022 r. Do przedmiotowych celów nie zgłoszono uwag ani wniosków.

Po upływie ww. terminu na zgłaszanie uwag i propozycji, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu pozyskał nowe dane i informacje dotyczące przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, tj. ekspertyzy w zakresie teriofauny i ichtiofauny oraz zaktualizowaną wersję ekspertyzy fitosocjologicznej, które zostały wykonane na podstawie badań prowadzonych na potrzeby projektu planu zadań ochronnych dla tego obszaru. W związku z tym zmieniły się zapisy dotyczące celów działań ochronnych dla następujących przedmiotów ochrony:

- 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, 6410 pirenejskie murawy z kostrzewą *Festuca eskia*, na podłożu krzemianowym, 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) – nieznacznie skorygowano powierzchnie siedlisk dla parametru *powierzchnia siedliska* na skutek doprecyzowania powierzchni siedliska w obszarze w zaktualizowanej wersji ekspertyzy fitosocjologicznej;
- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – skorygowano cel dla parametru *powierzchnia siedliska* oraz uzupełniono cel dla wskaźnika *procent powierzchni zajętej przez siedlisko na transekcie*, ponieważ wcześniejsze zapisy były błędne na skutek omyłki pisarskiej;
- 1355 wydra *Lutra lutra*, 1337 bóbr europejski *Castor fiber* – skorygowano i uzupełniono zapisy dotyczące celów działań ochronnych dla tych gatunków w oparciu o pozyskaną ekspertyzę teriologiczną;
- 5339 różanka *Rhodeus amarus* i 1145 piskorz *Misgurnus fossilis* - skorygowano i uzupełniono zapisy dotyczące celów działań ochronnych dla tych gatunków w oparciu o pozyskaną ekspertyzę ichtiologiczną.

Na skutek wprowadzonych zmian, projekt tymczasowych celów działań ochronnych dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 ponownie przedłożono do publicznej wiadomości obwieszczeniem znak WPN.6320.10.2022.BP.1 z dnia 29 sierpnia 2022 r.